

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๒

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง การที่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สินເອເຊີຍ จำกัด (มหาชน) คิดดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจากบริษัท พาต้าอินเตอร์ดีพาร์ทเม้นท์ กรุ๊ป จำกัด กับพวก โดยอาศัยอำนาจตามประกาศของบริษัทฯ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๕ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลแพ่งกรุงเทพได้ได้มีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ยช ๐๒๔๑/๕๓๘๗๕ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ส่งสำนวนคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๑๐๓๕/๒๕๔๐ ระหว่างบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สินເອເຊີຍ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท พาต้าอินเตอร์ดีพาร์ทเม้นท์กรุ๊ป จำกัด กับพวก เป็นจำเลย ในข้อหารือฐานความผิดด้วยเงิน ขายลดตัวเงิน กู้ยืม ค้ำประกัน จำนวน เป็นกรณีซึ่งจำเลยเป็นผู้ร้อง อ้างว่า ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้หลายฉบับ คือ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ บัญญัติว่า “มาตรา ๒๕ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ มาตรา ๒๕ บุคคลย่อมเสนอ กันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติว่า

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๙ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งอุகลະเมิดศิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถกับทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๓๐ บุคคลยื่น声明อกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพระเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถินกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวาระสาม"

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า

"มาตรา ๗ ถ้าจะต้องเสียดออกเบี้ยแก่กัน และมิได้กำหนดอัตราดออกเบี้ยไว้โดยนิติธรรม หรือโดยบทกฎหมายอันชัดแจ้ง ให้ใช้อัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี"

มาตรา ๖๕๔ ท่านห้ามมิให้คิดดออกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดดออกเบี้ย เกินกว่านั้น ก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี"

พระราชบัญญัติห้ามเรียกดดออกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๗๕ บัญญัติว่า

"มาตรา ๓ บุคคลใด

(ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดออกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ

๑๑%

ท่านว่าบุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดดออกเบี้ยเกินอัตรา ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติว่า

"มาตรา ๓๐ ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายได้ในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน
- (๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้

๑๑"

“มาตรา ๓๐ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ... มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม.....เงื่อนไขหรือคำสั่งที่กำหนดตามมาตรา ต้องระวัง ไทยปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือ จนกว่าจะปฏิบัติถูกต้อง” (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕)

“มาตรา ๓๕ ๑๗

ในการที่บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือ วรรคสอง กรรมการหรือผู้จัดการของบริษัทนั้น หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทนั้น ต้องระวังไทยจำกัดตั้งแต่สองถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนถึงห้าแสนบาท เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตน มิได้มีส่วนในการกระทำการความผิดของบริษัทนั้นด้วย”

(วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕)

พระราชบัญญัติดอกเบี้ยนให้กฎหมายของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(๑) ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๒) ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

(๓) บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์

(๔) สถาบันการเงินอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑๗

มาตรา ๔ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงิน อาจคิดจากผู้กู้ยืม หรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้

๑๘

การกำหนดตามมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบกระทে่อนถึงอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ แต่การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายนั้น จะต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๔

มาตรา ๖ เมื่อรัฐมนตรีกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๔ แล้ว มิให้นำมาตรา ๖๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่การคิดดอกเบี้ยของสถาบันการเงินที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๔”

(มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ นี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕)

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สินເອເຊີຍ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท พาต้าอินเตอร์ดิพาร์ทเม้นท์กรุ๊ป จำกัด กับพวກ เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ให้จำเลยที่ ๑-๕ ร่วมกันชำระเงินคิดถึงวันฟ้อง จำนวน ๗๕,๕๒๗,๘๕๕.๕๗ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปีของต้นเงินจำนวน ๑๗,๗๗๗,๕๖๑.๖๔ บาท และให้จำเลยที่ ๖ รับผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑ ในจำนวนเงินคิดถึงวันฟ้อง ๒,๓๕๕,๕๖๑.๖๔ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปีของต้นเงิน จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถ้วนจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น

บริษัท พาต้าอินเตอร์ดิพาร์ทเม้นท์กรุ๊ป จำกัด จำเลย ให้การต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐, ๓๐ ตุลาคม และ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๑ โต้แย้งว่า การที่โจทก์อ้างว่า มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืม หรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ประกาศของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินເອເຊີຍ จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่ให้เรียกดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี นั้น ขัดต่อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๕ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ เพราะเป็นการเดือกปฎิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อนุ俗คล เนื่องจากโจทก์และจำเลยต่างก็เป็นบุคคล โจทก์เป็นสถาบันการเงินซึ่งทั้งประเทศมีไม่เกิน ๑๐๐ ราย ส่วนจำเลยเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีถึง ๖๐ ล้านคน เป็นการคำนึงถึงสถานะของบุคคลหรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม หากบุคคลใดให้กู้ยืมและคิดดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ย่อมมีความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓ ซึ่งมิไทยจำกนูกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนเหตุผลอย่างอื่นไม่เกี่ยวกับปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

กระทรวงการคลังมีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค ๐๓๑๕/๕๓๑ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๗ ดึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า

(๑) การออกประกาศกระทรวงการคลังเพื่อกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ บริษัท เงินทุน หรือสถาบันการเงินอื่นจะคิดได้จากผู้กู้ยืมเงินนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน

(๒) สำหรับประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดเพดานดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์และ บริษัทเงินทุนอาจเรียกดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมหรือคิดดอกเบี้ยเงินฝากให้นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดโดยใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ๑ ซึ่งประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าวได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนแต่ละแห่ง ออกประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่จะเรียกเก็บหรืออัตราดอกเบี้ยที่จะคิดให้กับประชาชนด้วย

การออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และประกาศ กำหนดอัตราดอกเบี้ยของบริษัทเงินทุนซึ่งมีสภาพเป็นสถาบันการเงินดังกล่าว ให้คิดอัตราดอกเบี้ยตาม ที่สถาบันการเงินนั้น ประกาศกำหนด มิได้เป็นการบังคับประชาชนทั่วไป จึงไม่ขัดต่อบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ ดึงประธาน ศาลรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า

ธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่เคยมอบอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบ ธุรกิจเงินทุน ๑ แก่บริษัทเงินทุน แต่เมื่อประเทศไทยเปิดเสรีทางการเงินโดยให้ดอกเบี้ยมีการเคลื่อนไหว ตามกลไกตลาด จึงกำหนดให้บริษัทเงินทุนต่างประเทศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ตนอาจจ่าย หรืออาจ เรียกได้ เพื่อประชาชนได้ทราบ เช่น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕

ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า

(๑) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓ (ก) บัญญัติว่า การให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ย เกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ ... มีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ย เกินอัตรา ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ปรากฏว่า ในขณะที่ตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีกฎหมาย คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๕ กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปีแล้ว แต่ไม่ปรากฏว่า มีผู้ให้กู้ยืมผู้ได้ถูกลงโทษ เนื่องจาก ผู้กู้ซึ่งฟ้องคดีจะยกเอกสารที่ผู้ให้กู้ยืมโดยเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราเป็นข้อต่อสู้ได้ เพราะถือว่า ผู้กู้

ไม่เป็นผู้เสียหายและยินยอมมาตั้งแต่เริ่มทำสัญญา และไม่เคยลงโถมผู้ให้กู้ยืมที่ฟ้องเรียกดอกเบี้ยเกิน อัตราที่กฎหมายดังกล่าวกำหนด หรือร้อยละสินแบ่งค่าปี ร้อยละสินเก้าต่อปี ร้อยละห้าสิบต่อปี ร้อยละห้าสิบเอ็ดต่อปี แล้วแต่กรณี ตามประกาศกระทรวงการคลังที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกโดยใช้อำนาจตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓

(๒) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการ กำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ ... (๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้... ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงิน แต่มอบอำนาจให้บริษัทเงินทุน เรียกดอกเบี้ยแทน ซึ่งขัดแย้งกับคำชี้แจงของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าวข้างต้นดังที่ปรากฏในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจเงินทุนฯ มอบอำนาจกำหนดดอกเบี้ยและส่วนลดสำหรับบริษัทเงินทุนให้บริษัทเงินทุนกำหนดเอง โดยประกาศว่า

“ข้อ ๔ ให้บริษัทเงินทุนถือปฏิบัติก่อนการเรียกดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมและส่วนลด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บริษัทเงินทุน ประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยและส่วนลดสูงสุดที่บริษัทเงินทุนจะเรียกจากลูกค้าทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยที่เรียกจากลูกค้าซึ่งรวมทั้งอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่บริษัทเงินทุนจะเรียกจากลูกค้าที่ปฏิบัติผิดเงื่อนไข

(๒) ให้บริษัทเงินทุน เรียกดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมและส่วนลดได้ไม่เกินอัตราที่บริษัทเงินทุนประกาศกำหนด

(๓) การให้กู้ยืมเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยแก่ผู้มีรายได้น้อยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเฉพาะรายที่ทำสัญญาผูกพันไว้ก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ให้เรียกได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยสูงสุดสำหรับลูกค้าทั่วไปที่บริษัทเงินทุนประกาศกำหนดในแต่ละคราว หักด้วยอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อปี” แต่ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๘ (ข้อ ๑) ซึ่งใช้บังคับเมื่อพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ข้อ ๕) ต่อมา มีประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๘ ข้อ ๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ ข้อ ๕ (๒) และลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๕ (๒) แต่ก็เป็นการมอบอำนาจให้แก่บริษัทเงินทุน และ

(๒.๑) ยินยอมให้บริษัทเงินทุนออกประกาศใช้ไปก่อนแล้ว จึงให้แจ้งธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายในเจ็ดวันตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ดอกเบี้ยและส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ข้อ ๕ แล้วต่อมาลดลงเหลือสามวันตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ดอกเบี้ยและส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ ข้อ ๒ นับแต่วันที่บริษัทเงินทุนออกประกาศ ทั้งๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะออกประกาศนี้ได้ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพียงแต่กฎหมายไม่กำหนดให้ต้องลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา แสดงว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่สนใจใช้อัตราดอกเบี้ยเป็นมาตรการสำคัญของนโยบายการเงินควบคุมบริษัทเงินทุนเดย

(๒.๒) ยินยอมให้บริษัทเงินทุนบอกส่วนต่างสูงสุดที่บริษัทเงินทุนจะใช้บอกเข้ากับอัตราดอกเบี้ย ในกรณีที่ผู้กู้ยืมปฎิบัติผิดเงื่อนไข

(๒.๓) ยินยอมให้บริษัทเงินทุนกำหนด “ลูกค้าทั่วไป” “ลูกค้าชั้นดี” “สถาบันการเงินต่างประเทศ” เอง

ทั้งนี้ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยไม่มีอำนาจที่จะกระทำการข้างต้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

(๓) พระราชบัญญัติดังออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดังออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า มาตรา ๔ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงิน อาจคิดจากผู้กู้ยืม หรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืม ให้สูงกว่าร้อยละ สิบห้าต่อปีได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเอง แต่ได้มอบหมายให้สถาบันการเงินเป็นผู้กำหนดแทน โดยออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงิน อาจคิดได้จากผู้กู้ยืม พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ กำหนดให้บริษัทเงินทุน บริษัท หลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์อาจคิดจากผู้กู้ยืม หรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมได้ไม่เกินอัตราที่สถาบันการเงินดังกล่าวประกาศกำหนด

(๔) ต่อไปนี้ คงจะต้องพิจารณาเรื่องท่านองนี้ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย (พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่นิติกรรมหรือสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คือ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑) เพราะในทางปฏิบัติผู้กู้ยืมจะไม่อ่านหรือมีโอกาสอ่านสัญญา กู้ยืมเงิน และเพื่อคุ้มครองผู้บุกรุกอาจจำเป็นให้ผู้ให้กู้ยืม หรือบริษัทเงินทุน ต้องแจ้งข้อความที่เป็นสาระสำคัญของสัญญาให้ผู้กู้ยืมแต่ละคนทราบทุกครั้ง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ต้องแจ้งให้ผู้ถูกจับกุมทุกรายทราบขณะจับกุมว่า ผู้ถูกจับกุมมีสิทธิที่จะไม่พูดอะไรทั้งสิ้นจนกว่าจะได้ปรึกษาทนายความแล้ว

จึงบันทึกข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นไว้เป็นหลักฐานให้สาธารณชนทราบไว้ในคำวินิจฉัยนี้

โดยที่พยานหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับข้างต้นเพียงพอที่จะพิจารณาคดีนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑) รัฐธรรมนูญ

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๕

พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

(๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗ และมาตรา ๖๕๙

(๓) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓

(๔) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซีเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๕

(๕) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖

(๖) พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

(๑) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สินເອເຊີຍ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ยืมที่อาจคิดจากผู้กู้ยืม ที่ออกตามประกาศดังกล่าว เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๕ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๓๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก คดีนี้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สินເອເຊີຍ ຈຳກັດ (ນາ້າ) ຜົ່ງເປັນບໍລິຫານ
ດາມພຣະຣາຊບັນຍຸຕີກາປະກອບຮູຮົກຈິງເງິນທຸນ ຮູຮົກຈິງຫລັກທັງພົມ ແລະຮູຮົກຈິງເຄຣືດພອງຊີເອຣ໌ ພ.ສ. ๒๕๒๒
ແລະເປັນສຕາບັນກາງເງິນດາມພຣະຣາຊບັນຍຸຕີດອກເບີ່ງເງິນໄ້ກູ້ຍືນຂອງສຕາບັນກາງເງິນ ພ.ສ. ๒๕๒๓
ຄິດດອກເບີ່ງເງິນໄ້ກູ້ຍືນຈາກບໍລິຫານ ພາດ້າອີນເຕອຮົດຝຶກໍາເມັນທີ່ ກຽມ ຈຳກັດ ກັບພວກ ເກີນຮ້ອຍລະສົບຫ້າດ່ອປີ
ໂດຍອາສີຍ້ອນຈາດາມປະກາສຂອງບໍລິຫານຫລັກທັງພົມ ສິນເອເຊີຍ ຈຳກັດ (ນາ້າ) ປະກາສນາຄາ
ແຫ່ງປະເທດໄທ ເຊິ່ງ ການກຳໜາດໃຫ້ບໍລິຫານປົງປັດໃນເຊື່ອກໃຫ້ກູ້ຍືນເງິນຫຼືອ້ອນເງິນຈາກປະຊາຊານ
ແລະກຳໜາດອັດຮາດອກເບີ່ງຫຼືອ້ອນລົດທີ່ບໍລິຫານອາຈ່າຍຫຼືອາຈເຮັກໄດ້ ລົງວັນທີ ๒๘ ພຸດຍການມ
๒๕๓๕ ນັ້ນ ພີເຄຣະໜ້າແລ້ວ ເහັນວ່າ ປະກາສດັ່ງກ່າວມີໃໝ່ທັນບັນຍຸຕີຂອງກູ້ມາຍ ເພົ່າມີເປັນ
ພຣະຣາຊບັນຍຸຕີ ພຣະຣາຊກຳໜາດ ພຣະຣາຊກຸ່ງກົດ ຕາມຮູ້ຮຣມນູ້ ມາດຕາ ๒๓๐ ວຣຄ້າ ແລະ
ມາດຕາ ๒๒๑ ຫຼືອກູ້ມາຍອື່ນທີ່ມີບໍທັນບັນຍຸຕີທີ່ເຖິງເຫັນເຫັນວ່າໃນຈາກຫຼາຍ້າທີ່ຂອງສາລັຮູ້ຮຣມນູ້
ຕາມຮູ້ຮຣມນູ້ ມາດຕາ ๒๖๔ ດັ່ງກໍາວິນິຈັດຂອງສາລັຮູ້ຮຣມນູ້ ທີ່ ๕/๒๕๕๒ ເຊິ່ງ ສາລັຈັງຫວັດ
ສົງລາສັ່ງຂ້ອໄວ້ແຢັງຂອງຈຳເລີຍ (ນາຍເກົ່າຍົກສັກ ແຊ່ເດົາ) ໃຫ້ສາລັຮູ້ຮຣມນູ້ພິຈານາວິນິຈັດຕາມ
ຮູ້ຮຣມນູ້ແຫ່ງຮາຊານາຈັກໄທ ພຸທະສັກຮາຊ ๒๕๕๐ ມາດຕາ ๒๖๔ ລົງວັນທີ ๑ ເມສານ ๒๕๕๒
ໜຶ່ງສາລັຮູ້ຮຣມນູ້ວິນິຈັດວ່າ ປະກາສຂອງຫນາຄາກໄທພານີ້ຍ໌ ຈຳກັດ (ນາ້າ) ທີ່ອຳນວຍໂດຍອາສີຍ້ອນຈາ
ຕາມປະກາສນາຄາກແຫ່ງປະເທດໄທ ໜຶ່ງອອກດາມພຣະຣາຊບັນຍຸຕີກາງຫນາຄາກພານີ້ຍ໌ ພ.ສ. ๒๕๐๕
ມີໃໝ່ທັນບັນຍຸຕີແຫ່ງກູ້ມາຍຕາມຮູ້ຮຣມນູ້ ມາດຕາ ๒๖๔ ທີ່ສາລັຮູ້ຮຣມນູ້ຈະພິຈານາວິນິຈັດໄ້ໄດ້
ດັ່ງນັ້ນ ປະກາສຂອງບໍລິຫານຫລັກທັງພົມ ສິນເອເຊີຍ ຈຳກັດ (ນາ້າ) ແລະປະກາສນາຄາກແຫ່ງປະເທດໄທ
ໃນເຊື່ອດັ່ງກ່າວຈຶ່ງໄໝ່ອູ້ໃນຈາກສາລັຮູ້ຮຣມນູ້ທີ່ຈະຮັບໄວ້ພິຈານາໄດ້

ປັບປຸງທີ່ສອງ ພຣະຣາຊບັນຍຸຕີດອກເບີ່ງເງິນໄ້ກູ້ຍືນຂອງສຕາບັນກາງເງິນ ພ.ສ. ๒๕๒๓ ໜຶ່ງແກ່ໄປ
ເພີ່ມເຕີມໂດຍພຣະຣາຊບັນຍຸຕີດອກເບີ່ງເງິນໄ້ກູ້ຍືນຂອງສຕາບັນກາງເງິນ (ລັບບັນທຶນທີ່ ๓) ພ.ສ. ๒๕๓๕ ຊັດຕ່ອ
ພຣະຣາຊບັນຍຸຕີຫ້າມເຮັກດອກເບີ່ງເກີນອັດຮາ ພຸທະສັກຮາຊ ๒๕๗๕ ຮູ້ຮຣມນູ້ແຫ່ງຮາຊານາຈັກໄທ
ແກ່ໄປເພີ່ມເຕີມ (ລັບບັນທຶນທີ່ ๕) ພຸທະສັກຮາຊ ๒๕๓๘ ມາດຕາ ๒๕ ແລະມາດຕາ ๒๕ ຫຼືອວູ້ຮຣມນູ້ແຫ່ງ
ຮາຊານາຈັກໄທ ພຸທະສັກຮາຊ ๒๕๕๐ ມາດຕາ ๒๘ ແລະມາດຕາ ๓๐ ຫຼືອໄມ່ ນັ້ນເຫັນວ່າ

(๑) ດ້ວຍຮູ້ມັນຕີວ່າກາງກະທຽບກາງຄັ້ງອາສີຍ້ອນຈາດາມພຣະຣາຊບັນຍຸຕີດອກເບີ່ງເງິນໄ້ກູ້ຍືນ
ຂອງສຕາບັນກາງເງິນ ພ.ສ. ๒๕๒๓ ກຳໜາດອັດຮາດອກເບີ່ງຖຸກຕ້ອງ ຄື່ອ ໃຫ້ບໍລິຫານຫລັກທັງພົມ
ໄໝ່ເກີນຮ້ອຍລະ ๒๑ ຕ່ອປີ (ເຊື່ອ ປະກາສກະທຽບກາງຄັ້ງ ເຊິ່ງ ອັດຮາສູງສຸດຂອງດອກເບີ່ງທີ່ສຕາບັນ
ກາງເງິນອາຈັດໄດ້ຈາກຜູ້ກູ້ຍືນ (ລັບບັນທຶນທີ່ ๓) ພ.ສ. ๒๕๓๓ ລົງວັນທີ ๒๓ ພຸດຍກາຍນ ๒๕๓๓ ຂໍ້ອ ๑

(แก้ข้อ ๔)) มิใช่มอบอำนาจให้บริษัทเงินทุนคิดดอกรบี้เงินให้กู้ยืมจากผู้กู้ยืมตามอัตราที่สถาบันการเงินดังกล่าวกำหนด (เช่น ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ข้อ ๓) และธนาคารแห่งประเทศไทย อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ กำหนดอัตราดอกเบี้ยถูกต้อง คือ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทเงินทุนคิดดอกรบี้เงินให้กู้ยืมไม่เกินอัตราที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด หรือการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่าย หรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ โดยใช้ประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งออกโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติดอกรบี้เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แทน บริษัทเงินทุนย่อมคิดดอกรบี้เงินให้กู้ยืมได้เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี แต่ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดโดยถูกต้องได้ เพราะพระราชบัญญัติดอกรบี้เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้” มาตรา ๕ บัญญัติว่า “การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ แต่การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายนั้น จะต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕” และมาตรา ๖ บัญญัติว่า “เมื่อรัฐมนตรีกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๕ แล้ว มิให้นำมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่การคิดดอกเบี้ยของสถาบันการเงินที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๕” พระราชบัญญัติดอกรบี้เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงไม่ขัดกับพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลใด (ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ.... ท่านว่า บุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ต้องระวังไทย จำกัด...” เพราะในขณะที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีเพียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๕ กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ แต่เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นกฎหมายที่ได้ใช้บังคับมานานแล้ว และบัดนี้ ภาวะการเงินของตลาดโลกและตลาดภายในประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก หากยังคงจำกัดไว้ในอัตราเดิมจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและทำให้

ขาดความคล่องตัวในอันที่ทางราชการจะใช้อัตราดอกเบี้ยเป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ในการนโยบายการเงินในอันที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจต่างๆ ของประเทศไทย จึงจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะและมีการแก้ไขบทบัญญัติบางส่วนในเวลาต่อมาเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย

(๒) ส่วนข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า ผู้ถูกร้อง (โจทก์) เป็นบุคคลตามกฎหมาย และผู้ร้อง (จำเลยทั้งหมด) ก็เป็นบุคคลตามกฎหมาย สถาบันการเงินมีเพียง ๑๐๐ แห่ง แต่ประชาชนทั่วไปมีประมาณ ๖๐ ล้านคน และเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย การคิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปีของสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันทำสัญญา หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๓๐ นั้น เห็นว่า ทั้งผู้ถูกร้องและผู้ร้อง (ยกเว้น จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๖) ต่างก็เป็นนิติบุคคล สถาบันการเงินหรือบริษัทเงินทุนคิดดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมได้ตามพระราชบัญญัติออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ตั่วนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่กล่าวถึงนั้น ทั้งหมดอยู่ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่มีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลธรรมดายield="block" style="display: inline-block; vertical-align: middle;">กันไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด ฯลฯ กรณีของผู้ร้องนี้เป็นการสมควรใจกู้ยืมเงิน มิได้ถูกผู้ดูแลบังคับหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติ ดังกล่าวตามที่ผู้ร้องเข้าใจ พระราชบัญญัติออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติออกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล

ดุลการศาลรัฐธรรมนูญ